

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2009/86

Karar Sayısı : 2011/70

Karar Günü : 28.4.2011

R.G. Tarih-Sayı : 15.12.2011-28143

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR:

1- Diyarbakır İkinci İş Mahkemesi (Esas Sayısı: 2009/86)

2- Zonguldak Birinci İş Mahkemesi (Esas Sayısı: 2010/86)

3- Malatya İş Mahkemesi (Esas Sayısı: 2010/87)

İTİRAZIN KONUSU: 31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 56. maddesinin 'Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır' şeklindeki son fıkrasının, Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 12., 17., 20., 35., 60. ve 138. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Boşandıkları eşleriyle ortak ikametgâhta yaşamaya devam ettikleri Sosyal Güvenlik Kurumunca tespit edilen kadınların, babalarından bağlanan ölüm aylıklarının itiraz konusu kural gereğince Kurum tarafından kesilmesi ve ödenmiş olan aylıkların geri istenmesi üzerine, Kurum kararının iptali için açılan davalarda itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkemeler, iptali için başvurmuşlardır.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

17.4.2008 günlü, 5754 sayılı Yasa'nın 36. maddesiyle değişik, 31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun itiraz konusu son fıkranın da yer aldığı 56. maddesi şöyledir:

'Gelir ve aylık bağlanmayacak haller

MADDE 56- (Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/36 md.) Ölen sigortalının hak sahiplerinden;

a) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıyı veya gelir ya da aylık bağlanmış olan sigortalıyı kasten öldürdüğü veya öldürmeye teşebbüs ettiği veya bu Kanun gereğince sürekli iş göremez hale veya malûl duruma getirdiği,

b) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak sahibine karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları,

hususunda kesinleşmiş yargı kararı bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez. Ödenmiş bulunan gelir ve aylıklar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır.

Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır.'

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararlarında, Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 12., 17., 20., 35., 60. ve 138. maddelerine dayanılmış; 65. maddesi ise ilgili görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, 3.12.2009 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, 2009/86 esas sayılı; 7.12.2010 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında ise 2010/86 ve 2010/87 esas sayılı dosyalarda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

v- birleştirme kararları

31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 56. maddesinin son fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan 2010/86 ve 2010/87 esas sayılı itiraz başvurularına ilişkin davaların, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2009/86 esas sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, 2010/86 ve 2010/87 esas sayılı dosyaların esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin 2009/86 esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 7.12.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Vı- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararlarında, boşandığı halde fiilen boşandığı eşi ile birlikte yaşayan eşe ve çocuklara 5510 sayılı Yasa'nın 33., 34. ve 35. maddelerine göre bağlanan gelir ve aylıkların itiraz konusu kurala dayanılarak kesildiği, boşandığı eşi dışında başka bir kişiyle evlilik birliği olmaksızın fiilen yaşayan eş ve çocukların ise gelir ve aylıklarını almaya devam edecekleri, bunun eşitlik ilkesine ve sosyal güvenlik hakkına ilişkin düzenlemeye aykırı olduğu, mahkemeler tarafından verilip kesinleşen boşanma kararı üzerine bağlanan aylık ve gelirlerin kesilmesinin, mahkemelerce verilen boşanma kararını uygulamamak anlamına geldiği,

Birleştirilen E.2010/86 sayılı başvuru kararında ayrıca, boşanmış kadının önceki eşiyle aynı çatı altında yaşasa bile hukuki anlamda bir güvencesinin kalmadığı, yasa koyucunun kural kapsamındaki birlikte yaşama olgusu ile resmi evliliği aynı statüde değerlendirdiği, bir nevi

kadını kanuna karşı hile yoluna yönelttiği, düzenlemenin ailenin bir araya gelmesini ve yeniden evliliğin tesisini engelleyici nitelikte olduğu, özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiği, boşanma olsa dahi varlığı kabul edilen bir aile hayatının dokunulmazlığa sahip bulunduğu, SGK elemanlarınca boşanan eşlerin fiilen yaşadıklarının tespit edilmesiyle kişinin maddi ve manevi varlığının gelişiminin engellendiği,

Birleştirilen E.2010/87 sayılı başvuru kararında ayrıca, borçlar hukukunun konusu olan muvazaanın, mahkeme kararlarına karşı ileri sürülemeyeceği, boşanan eşin yetim aylığının kesilmesi ve eşinden boşandığı için de evliliğin sağladığı sosyal güvenlik haklarından yararlanamamasının hakkaniyete uymadığı, aylığın denetim elemanlarınca yapılan bir tespit raporuyla kesilmesinin uygun olmadığı, evlilikte aksine anlaşma yoksa edinilmiş mallara ortaklığı esas olmakla boşanan eşlerin tek evi varsa her birinin kendi evinde oturma hakkının kısıtlandığı,

belirtilerek itiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 12., 17., 20., 35., 60. ve 138. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesine göre, ilgisi nedeniyle iptali istenen kural Anayasa'nın 65. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, her türlü işlem ve eylemi hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık olan devlettir.

İtiraz konusu kural, sigortalı için değil, sigortalının hak sahiplerinden olan 'eşi ve çocukları' için düzenleme öngörmektedir. Düzenlemede, eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıklarının kesileceği, bu kişilere ödenmiş olan tutarların ise 5510 sayılı Yasa'nın 96. maddesindeki hükümlere göre geri alınacağı öngörülmüştür.

Ölüm aylığı alabilecek eşin dul olması ve kız çocuğun evli olmaması şartı itiraz konusu kuralda değil, 5510 sayılı Kanunun 34. maddesinde düzenlenmiştir. Ölüm aylığının hak sahiplerine paylaştırılmasına dair 5510 sayılı Kanunun 34. maddesinde, çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan; 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanlara; kız çocuklar için ise yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızların her birine yetim aylığı bağlanması kural altına alınmıştır. Buna göre yasa koyucunun, bir geliri bulunmayan ve evli olmayan kadınları yaşa bağlı olmaksızın ölüm aylığından yararlandırmak suretiyle korumayı amaçladığı anlaşılmaktadır.

İtiraz konusu kuralın madde gerekçesinde 'eşinden boşanmak suretiyle babasından maaş bağlanan, ancak boşandığı eşleriyle fiilen beraber yaşayanların gelir ve aylıklarının kesilmesi ile ilgili hususların, uygulamada hakkın kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla yeniden düzenlendiği' vurgulanmıştır.

İtiraz konusu kuralın gerekçesinde de belirtildiği gibi ölüm aylığı alma hakkının kötüye kullanılmasının engellenmesi amaçlanmaktadır. Uygulamada ölüm aylığı almaya hak kazanmak için gerekli olan 'evli olmama' koşulu, boşanma ile aşılarak yasa koyucunun bir geliri bulunmayan dul veya bekâr kadınları koruma gayesi istismar edilmektedir. Bu şekilde gerçekleştirilen boşanmadaki erkek bir ailede koca olarak kendisine düşen sorumluluklardan kurtulma çabasına girmekte, eşler sanki resmi evliliklerini sürdürüyor gibi bir arada yaşamaya devam etmektedirler. Başka bir ifadeyle, ölüm aylığı alabilmek için gerçekleştirilen boşanmada, taraflar iyi niyetli davranmamaktadırlar.

5510 sayılı Yasa'nın 34. maddesinde öngörülen ölüm aylığını alabilmek için 'evli olmamak' koşulunu aşmak amacı ile iyi niyete dayanmayan ve dürüst olmayan boşanma isteği ve çabası ile boşanma kararı elde edilip buna bağlı olarak ölüm aylığı alınması, açıkça hakkın kötüye kullanılmasıdır. Hakkın kötüye kullanılması hukuk devletinin koruması altında değerlendirilemez. Bu nedenle hakkın kötüye kullanılmasını engellemeyi amaçlayan itiraz konusu kural hukuk devletine aykırı bir düzenleme olarak görülemez.

Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Resmi evliliği olmadan birlikte yaşayanlar ile ölüm aylığı alabilmek için hakkını kötüye kullanarak resmi evliliğini boşanma ile sonlandırıp boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşamaya devam edenler söz konusu hakkı kullanmak bakımından eşit kabul edilemeyeceklerinden, bunlar arasında eşitlik karşılaştırması yapılamaz.

Anayasa'nın 60. maddesinde, 'Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.' denilmektedir.

Sosyal güvenlik, bireylerin istek ve iradeleri dışında oluşan sosyal risklerin, kendilerinin ve geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerin üzerlerindeki gelir azaltıcı ve harcama artırıcı etkilerini en aza indirmek, ayrıca sağlıklı ve asgari hayat standardını güvence altına alabilmektir. Bu güvencenin gerçekleştirilebilmesi için sosyal güvenlik kuruluşları oluşturularak kişilerin yaşlılık, hastalık, malûllük, kaza, ölüm ve işsizlik gibi sosyal risklere karşı asgari yaşam düzeylerinin korunması amaçlanmaktadır.

Ölüm aylığı, doğrudan sigortalıya ilişkin bir ödeme değildir. Yasa koyucunun sosyal güvenlik konusuna geniş bir yaklaşımının sonucu sigortalının ölümü ile aranan koşulların sağlanması halinde sigortalının geride kalan hak sahipleri açısından getirdiği bir ödemedir. İtiraz konusu kural, hak edilmediği halde ölüm aylığı alınarak hakkın kötüye kullanılmasına engel olma amacını taşıdığından ölüm aylığı almayı hak edenler açısından SGK'nın mali kaynakları çerçevesinde Anayasa'nın 60. maddesinde ifade edilen güvenceyi sağlamaya çalışmanın bir gereğidir. Ölüm aylığı alabilmek için öngörülen koşulun hakkın kötüye kullanılarak sağlanmak istenmesi sosyal güvenlik hakkıyla bağdaştırılamaz.

Bunun yanında ölüm aylığı, sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal yapısıyla doğrudan ilgilidir. Anayasa'nın 65. maddesine göre, 'Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.' Ölüm aylığı alabilmek için boşanarak eşiyle birlikte fiilen yaşamaya devam eden kadınlara haksız ve yersiz ödeme yapılması ile oluşacak maliyetin, SGK'nın aktüeryal dengelerini olumsuz etkilememesi için yasa koyucunun bu düzenlemeyi getirdiği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2., 10., ve 60. maddelerine aykırı değildir, itiraz isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralın Anayasa'nın 5., 11., 12., 17., 20., 35. ve 138. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Serdar ÖZGÜLDÜR ve Engin YILDIRIM bu görüşe katılmamışlardır.

VII- SONUÇ

31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 56. maddesinin son fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Serdar ÖZGÜLDÜR ile Engin YILDIRIM'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 28.4.2011 gününde karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Serruh KALELİ	Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN
Üye	Üye	Üye
Mehmet ERTEN	Fettah OTO	Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye	Üye	Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ	Recep KÖMÜRCÜ	Alparslan ALTAN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 34. maddesinde, ölen sigortalının, yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarına ölüm aylığı bağlanması öngörülmüş, 17.4.2008 günlü 5754 sayılı Yasa ile değiştirilen 56. maddesinin iptali istenen son fıkrasında ise, eski düzenlemede bulunmayan bir kurala yer verilerek, eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıklarının kesileceği; bu kişilere ödenmiş olan tutarların, 96. madde hükümlerine göre geri alınacağı hükme bağlanmıştır. Böylece, yasa koyucu eşlerin boşanması sonucu ortaya çıkan hukuki sonuçları göz ardı ederek bunların fiilen bir arada yaşamalarını evlilikle aynı hukuki statüde değerlendirmiş, başka bir anlatımla kadının ölüm aylığı alabilmek amacıyla kanuna karşı hile yoluna başvurduğunu var saymıştır. Oysa, birisiyle evlenmeden birlikte yaşayan veya boşandığı eşinden başkasıyla birlikte yaşayan ya da boşanıp, eski eşiyle birlikte yaşayanla yalnız yaşayan kadınlar, yasalar karşısında bekâr sayılmaları nedeniyle aynı hukuki statüde olmalarına karşın, bunlardan sadece boşandıktan sonra eski eşiyle birlikte yaşayan kadının farklı kurallara bağlı tutulması eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Boşanmaya ilişkin kesinleşmiş bir yargı kararı ile ortaya çıkan hukuki statü göz ardı edilerek evli eşlere uygulanan kuralların birlikte yaşamaları halinde evlilik birliği sona ermiş olanlara da uygulanması farklı konumda bulunan kişilerin, aynı kurallara tâbi olmaları sonucunu doğurduğundan itiraz konusu düzenleme bu yönüyle de eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, Anayasa'nın 20. maddesinde herkesin, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağı belirtilmiştir. Bu özgürlüğün, Madde'de belirtilen sınırlama nedenleri arasında yer almadığı halde, itiraz konusu kuralın uygulanabilmesi için Kurum yetkililerince yapılacak araştırma ve tespitlerin özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine müdahale oluşturacağı açıktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmektedir. Sosyal hukuk devletinde, kamu yararı ile temel hak ve özgürlükler arasında denge kurulurken, insanın onuruna ve manevi varlığının korunmasına verilen değer, kamu yararı düşüncesinin önünde yer almadıkça çağdaş bir demokrasi anlayışına ulaşamayacağına duraksamaya yer yoktur.

Anayasa'nın 60. maddesine göre, herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir; devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilâtı kurar. Bu kuralın uygulamaya geçirilmesinde devlet, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kurulup işletilmesini düzenlerken kuşkusuz, aktüaryel dengeleri gözetmek ve bu kuruluşların sağladığı olanaklardan herkesin adil ve eşit biçimde yararlanmalarını sağlamakla yükümlüdür. Ancak, bunu yaparken öncelikle Anayasa'nın, 17. maddesi uyarınca herkesin, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı ile 20. maddesi doğrultusunda özel ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu gerçeğini dikkate almak zorundadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

KARŞI OY GEREKÇESİ

1- 31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 56. maddesinin itiraz istemlerine konu son fıkrası, eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıklarının kesileceği; bu kişilere ödenmiş olan tutarların, bu Kanun'un 96. maddesi hükümlerine göre geri alınacağını hükme bağlamaktadır.

5510 sayılı Kanundan önce yürürlükte olan 506, 1479, 2925 ve 5434 sayılı Kanunlarda bu yönde bir düzenleme bulunmadığı, iptali istenen hükmün ilk kez 5510 sayılı Kanun'un 56. maddesi ile yürürlüğe konulduğuna işaret etmek gerekir.

2- 'Boşanma', Medeni Kanunun düzenlediği, evliliğe son veren bir hukuki kurumdur. Kesinleşmiş bir boşanma kararı (ilâmı), kesin hükmün bütün hukuki sonuçlarını doğurur ve Anayasa'nın 138. maddesi uyarınca da boşanmaya ilişkin bir mahkeme kararı karşısında yasama ve yürütme organları ile idare, bu karara uymak ve icaplarına uygun davranmak mecburiyetindedir. Hukukun öngördüğü yol ve esaslar dışında, kesinleşmiş bir mahkeme kararı konusunda '**muvaazaa**' tabirinin kullanılması, başta Anayasa olmak üzere, hukukun genel ilkelerine de aykırı düşer. Esasen itiraza konu kuralda da bir 'muvaazaa'dan söz edilmemekte, buna mukabil 'eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşama' hali, evvelce bağlanmış olan gelir ve aylığın kesilmesi nedeni teşkil etmektedir.

Boşanılan eşle yeniden birlikte yaşama hali (durumu), Anayasa'nın 20. maddesinin koruması altındaki bir 'özel hayat' tercihidir. Bu madde uyarınca da, herkesin bu özel hayat tercihine saygı göstermesi ve bu hayatın gizliliğine dokunamaması ve sorgulayamaması gerekli bulunmaktadır. Oysa 5510 sayılı Kanun'un 55. maddesi 'yoklama' adı altında, Sosyal Güvenlik Kurumu görevlilerine özel hayatların sorgulanması ve irdelenmesi, bu konuda tutanak (rapor) düzenlenmesi görevini yükleyerek; itiraza konu 56. maddenin son fıkrasının tatbikatını sağlamaktadır. Kural, bu şekliyle Anayasa'nın 20. maddesine açıkça aykırı düşmektedir.

Diğer yandan, kural boşandığı eşiyile bir arada yaşayan kişiyi aylıktan yoksun bırakırken, eşinden boşanmış, ancak gayri ahlâki ilişkiler ve yaşam tarzını benimsemiş kişiler yönünden hiçbir yaptırım öngörmediğinden, bu kişiler aylıklarını almaya devam edeceklerdir. Diğer bir deyişle, yasakoyucu Anayasa'nın koruması altındaki özel hayat biçimlerinden bir bölümünü bir hak yoksunluğu nedeni sayarken, kalanını bu kapsamda değerlendirmemektedir. Bu düşünce ve yaklaşım biçiminin toplumsal, ahlâki ve etik yönlerden haklı yönleri olabileceği düşünülebilir ve savunulabilirse de, Anayasa'nın koruması altındaki tüm özel hayat biçimlerinin toplumsal ve insani yaptırımlar (kınama, ayıplama v.b) dışında hukuki yaptırımlarla ve hak yoksunluğu sonucunu doğuran kurallarla cezalandırılması, aynı zamanda Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan 'Hukuk Devleti' ilkesine de aykırıdır.

3- Kurumun aktüeryal dengesi, haksız maaş alma, diğer çalışanların haklarının ihlâl edilmesi vb. nedenlerin gerçekte var olması, Anayasa'ya aykırı kurallar koymak suretiyle bu 'haksızlığın' giderilmesini haklı kılamaz. Anayasa'nın 60. maddesinin öngördüğü sosyal güvenlik hakkının yitirilmesi sonucunu doğuran bir olgunun aynı zamanda yine Anayasa'nın meşru gördüğü hukuki bir nedene dayanması gerekir. Dava konusu kural, bir sosyal güvenlik hakkının (aylık) haksız biçimde yitirilmesi sonucunu doğurduğundan, Anayasa'nın 60. maddesine aykırıdır.

4- Açıklanan nedenlerle, itiraz istemlerine konu kuralın Anayasa'nın 2., 20. ve 60. maddelerine aykırı düşmesi nedeniyle iptali gerektiğini değerlendirdiğimizden; çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Engin YILDIRIM